

Incidents al camp de l'horror

1984 edita per primer cop en català les estremidores 'Històries de soldats' de Bierce

Al prefaci de la seva traducció de les *Històries de soldats*, d'Ambrose Bierce, Francesc Francisco-Busquets aconsella que el lector s'endinsi a poc a poc en aquests relats de guerra per donar-se temps de pair-los bé i evitar, d'aquesta manera, que la intensitat del que acabin de llegir eclipsi la del següent. Ho arriba a comparar, no pas amb desencert, amb les pauses que demana la poesia. "Com tota bona literatura –i aquesta ho és–, s'ha de llegir i rellegir amb calma, sense presses, només pel goig d'assaborir-la, encara que sigui aguantant l'alè i reprimint l'esgarri-fança." Francisco-Busquets, que és gat vell, sap que una advertència semblant llançarà una canilla de lectors damunt les pàgines de Bierce, atrets per la perspectiva de l'horror, però sap també que molts en recularen al primer contacte, entre esbalaïts i consternats. Per això és convenient acla-

rir que, si bé la primera impressió pot arribar a delimitar amb el fàstic –Mark Twain, contemporani de Bierce i bon amic seu, advertia que algunes de les seves històries podien tant fer enrojolar com provocar el vòmit–, la tècnica narrativa amb què l'escriptor condueix els personatges cap al seu fatídic destí i l'estil sec, fins i tot àrid, amb què s'apodera lentament del lector mentre va injectant-li el verí de l'ansietat, acaba deixant en la memòria, més que l'olor de la carnassa, un remordiment sord, una biliosa aflicció.

"El cas del pont d'Owl Creek", el conte que obre el volum, que s'incorpora a la col·lecció "La Clàssica" d'Edicions de 1984, és un prodigi canònic de les millors virtuts del relat curt: una calculada concisió narrativa al servei d'un desenllaç sorprenent i alhora inevitable. És probablement el conte més conegut d'Ambrose Bierce, i no pas el més macabre, i això és dir molt respecte d'un llibre on proliferen les mutilacions, els enforquillaments, les agònies inacabables i algun artiller lubricant d'urgència els canons amb la sang dels caiguts. En realitat, al pont d'Owl Creek es descriu una sola escena, i quina escena! Un destacament federal es disposa a penjar un home des d'un tauló suspès damunt la via del tren que travessa un tor-

rent, però la corda es trenca, el condemnat cau atordit a l'aigua, aconsegueix deslligar-se i, esquivant les bales, emprèn una fugida extenuant i nebulosa cap a casa. Francesc Francisco-Busquets va enamorar-se de l'ardit literari d'aquesta història fa més de cinquanta anys, quan va veure per primera vegada l'adaptació cinematogràfica que va fer-ne, a *La Rivière du Hibou* (1962), Robert Enrico, que també posaria en imatges dos contes més de Bierce continguts en el present volum, "Chickamauga" i "Locell cantaire". Des d'aquell moment, les *Històries de soldats* de Bierce han format part íntimament del seu imaginari antibel·licista, justament perquè rebatien l'ideal d'heroisme més sagrat per als infants de la seva generació, la d'aquells oficials de la guerra civil americana que, assistits per la fe, l'amor a la pàtria i la justícia dels seus ideals, exclamaven sabre en mà: "Muchachos, hay que tomar esa loma." Bierce, que va conèixer de primera mà la guerra com a topògraf a l'exèrcit unionista, descriu, sense ni tan sols prendre partit

L'apunt

Francesc Francisco-Busquets (Girona, 1946), regidor de la bancada socialista al'Ajuntament gironí durant catorze anys i exdelegat del govern de l'Estat, ha compaginat la seva activitat pública amb l'ensenyament i la traducció. És responsable de la primera edició catalana íntegra d'*Els viatges de Gulliver*, de Jonathan Swift; de *La llegenda de Sleepy Hollow*, de Washington Irving, i d'*El foraster misteriós*, de Mark Twain, totes tres a CCG Edicions. Dimarts presentarà la seva traducció de Bierce a l'auditori Viader de Girona (20 h), acompanyat de Miquel Berga i Joaquim Español.

per cap bàndol, què hi ha darrere aquest turó, entre els boscos, al bell mig de les amples praderies: cadàvers i més cadàvers, de soldats, de cavalls, de civils, de criatures, de germans enfrontats amb germans, de fills que maten el pare, de nens que s'endinsen jugant al bosc i en surten encavallats damunt un exèrcit de desferres humanes per retornar a una casa devastada, com al conte que recrea el terrible balanç mortuori de la batalla de Chickamauga.

El llibre reuneix els quinze contes de soldats que Bierce originàriament va publicar junt amb una altra sèrie de relats sobre civils que n'havien de ser una mena de contrapunt. En l'edició catalana, s'ha prescindit d'aquest segon bloc, d'un to sobrenatural i abracadabrant, a l'estil de Poe o Lovecraft, que podia espatllar el bany fastuós de realisme amarg dels tristament actuals contes de soldats. *

La carnassa.
Soldats voluntaris al servei de la Unió, a Ohio cap al 1865, sostenint la bandera estripada del seu regiment ARXIU

HISTÒRIES DE SOLDATS
Ambrose Bierce
Traducció: Francesc Francisco-Busquets
Editorial: Edicions de 1984, "La Clàssica"
Pàgines: 190
Preu: 16,90 euros